

บทที่ 5

การพัฒนาซอฟต์แวร์และผลการทดสอบ

บทนี้จะได้กล่าวถึงส่วนประกอบหลักของโปรแกรม YIPPF ที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้เพื่อให้สามารถคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าในโรงงานอุตสาหกรรม โดยใช้แบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าขึ้นกับค่าของแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไปจากการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า ที่มีผลให้การประเมินกำลังไฟฟ้าสูญเสีย และประสิทธิภาพของการใช้พลังงาน ในโรงงานเปลี่ยนแปลงไปจากการใช้แบบจำลองโหลดแบบที่มีกำลังไฟฟ้าคงที่ โดยในรายละเอียดสามารถดูได้จากคู่มือการใช้โปรแกรมในภาคผนวก ก และในตอนท้ายจะได้จำลองวิธีการที่นำเสนอโดยใช้โปรแกรม YIPPF ที่พัฒนาขึ้นรายละเอียดในแต่ละส่วนมีดังนี้

5.1 การพัฒนาโปรแกรม YIPPF

โปรแกรม YIPPF ที่พัฒนาขึ้นเป็นการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าสำหรับแบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าขึ้นกับค่าของแรงดันไฟฟ้า ผู้ใช้งานจะต้องเป็นวิศวกรไฟฟ้าที่มีความเข้าใจการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าเป็นอย่างดี รายละเอียดการใช้งานโปรแกรมสามารถศึกษาได้จากคู่มือการใช้โปรแกรมในภาคผนวก ก เพื่อความสะดวกในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงโครงสร้างของโปรแกรมพอสังเขป ซึ่งประกอบด้วยส่วนข้อมูลที่ต้องใช้ในการคำนวณ ส่วนการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้า และส่วนของการรายงานผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ส่วนข้อมูลที่ต้องใช้ในการคำนวณ

ข้อมูลที่ต้องใช้สำหรับการคำนวณในโปรแกรม YIPPF จะบันทึกในรูปแบบ m-file ที่สามารถใช้ฟังก์ชัน rddata.m ในการอ่านข้อมูลเพื่อแยกประเภท ตามลักษณะการใช้งาน โดยมีรูปแบบการเรียกใช้งานดังนี้

```
[baseMVA, accuracy, YIP_accuracy, maxiter, busdata, linedata] = rddata(datafile);
```

ข้อมูลนำเข้าของฟังก์ชันประกอบด้วย

- datafile คือ ชื่อไฟล์อินพุตที่ใช้เตรียมข้อมูล
- baseMVA คือ ค่าฐานของกำลังไฟฟ้า
- accuracy คือ ความละเอียดของการคำนวณที่สภาวะฐาน
- YIP_accuracy คือ ความละเอียดของการคำนวณแบบ YIP Model
- Maxiter คือ จำนวนรอบสูงสุดในการคำนวณ
- busdata คือ ข้อมูลของบัส
- linedata คือ ข้อมูลของสายป้อน

ข้อมูลที่อ่านได้จากการใช้ฟังก์ชัน `rddata.m` จะนำมาแยกเป็นข้อมูลของบัส และข้อมูลของสายป้อน โดยข้อมูลของบัส ประกอบด้วย

- Bus Number คือ หมายเลขบัส
- Bus Type คือ ชนิดของบัส
- Percent of real Constant Admittance (Y_p)
- Percent of reactive Constant Admittance (Y_q)
- Percent of real Constant Current (I_p)
- Percent of reactive Constant Current (I_q)
- Percent of Constant Real Power (S_p)
- Percent of Constant Reactive Power (S_q)
- Pload; real power demand (kW)
- Qload; reactive power demand (kVar)
- Pgen; real power output (kW)
- Qgen; reactive power output (kVar)
- Gs; shunt conductance (kW demanded at $V = 1.0$ p.u.)
- Bs; shunt susceptance (kVar injected at $V = 1.0$ p.u.)
- area number, 1-100
- Vm, voltage magnitude (p.u.)
- Va, voltage angle (degrees)
- baseKV, base voltage (kV)
- zone, loss zone (1-999)

ข้อมูลของสายป้อน ประกอบด้วย

- fbus; from bus number
- tbus; to bus number
- r; resistance (p.u.)
- x; reactance (p.u.)
- b; total line charging susceptance (p.u.)
- ratio; transformer off nominal turns ratio

- angle; transformer phase shift angle
- initial branch status

5.1.2 ส่วนการคำนวณ

การคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าในโปรแกรม YIPPF ประกอบด้วย การคำนวณแบบที่ใช้แบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าไม่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้า และการคำนวณโดยใช้แบบจำลองโหลดจริงที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้า ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.2.1 แบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าไม่ขึ้นกับค่าแรงดัน

การคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าแบบนี้เป็นการคำนวณคล้ายโปรแกรมทั่วไป ที่แบบจำลองโหลดมีค่ากำลังไฟฟ้าจริงและกำลังไฟฟ้าจินตภาพคงที่ จะใช้ฟังก์ชัน NRPF โดยมีรูปแบบการใช้งาน ดังนี้

$[V, \text{converged}, i] = \text{NRPF}(\text{Ybus}, \text{Sbus}, V0, \text{sw\_bus}, v\_bus, l\_bus, \text{accuracy}, \text{maxiter})$

ข้อมูลนำเข้าของฟังก์ชันประกอบด้วย

- Ybus คือ เมตริกซ์แอดมิตแตนซ์ของโครงข่ายระบบ
- Sbus คือ เมตริกซ์ของกำลังไฟฟ้าของเครื่องกำเนิดและโหลด
- V0 คือ ค่าแรงดันเริ่มต้น
- sw_bus คือ บัสอ้างอิง
- v_bus คือ บัสแรงดัน
- l_bus คือ โหลดบัส
- accuracy คือ ความละเอียดของการคำนวณที่สภาวะฐาน
- maxiter คือ จำนวนรอบสูงสุดในการคำนวณ

ผลลัพธ์ที่ได้จากฟังก์ชัน 8nv

- V คือ แรงดันที่ได้จากการคำนวณ
- Converged คือ ผลของการลู่เข้าของคำตอบ
- I คือ จำนวนที่ใช้ในการคำนวณ

5.1.2.2 แบบจำลองโหลดจริงที่กำลังไฟฟ้าขึ้นกับแรงดัน

การคำนวณในแบบนี้จะนำค่าแรงดันไฟฟ้าที่ได้จากผลการคำนวณกรณีใช้แบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าคงที่มาปรับค่ากำลังไฟฟ้าจริงและกำลังไฟฟ้าจินตภาพของโหลด แล้วจึงเริ่มคำนวณใหม่จนกระทั่งผลการคำนวณลู่เข้าสู่คำตอบ โดยใช้ฟังก์ชัน YIPPF ซึ่งมีรูปแบบการใช้งานดังนี้

$[\text{baseMVA}, \text{accuracy}, \text{YIP\_accuracy}, \text{maxiter}, \text{busdata}, \text{linedata}] = \text{YIPPF}(\text{datafile}, \text{Mode})$

ข้อมูลนำเข้าของฟังก์ชันประกอบด้วย

- datafile คือชื่อไฟล์ของระบบที่ใช้ในการคำนวณ
- Mode คือรูปแบบในการคำนวณ มี 2 โหมด คือ
  1. โหลดคงที่ (Constant PQ Model) โดยใส่ค่าอินพุตเป็น 'PQ'
  2. โหลดที่ขึ้นกับแรงดัน (YIP Load Model) โดยใส่ค่าอินพุตเป็น 'YIP'

ผลลัพธ์ที่ได้จากฟังก์ชัน จะถูกเก็บอยู่ในตัวแปรดังนี้

- baseMVA คือ ค่าฐานของกำลังไฟฟ้า
- accuracy คือ ความละเอียดของของการคำนวณที่สภาวะฐาน
- YIP_accuracy คือ ความละเอียดของของการคำนวณแบบ YIP model
- maxiter คือ จำนวนรอบสูงสุดในการคำนวณ
- busdata คือ ข้อมูลของบัสที่ใช้ในการคำนวณ
- linedata คือ ข้อมูลของสายป้อนกำลังที่ใช้ในการคำนวณ

5.1.3 ส่วนการแสดงผล

จะใช้ไฟล์ lineflow.m พิมพ์ผลการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าของระบบออกมา

5.1.4 ไฟล์ทั้งหมดในโปรแกรม

ไฟล์ทั้งหมดที่ใช้ในโปรแกรม YIPPF สามารถแยกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

- ไฟล์ที่ใช้ในส่วนโปรแกรมหลัก ประกอบด้วยไฟล์ดังต่อไปนี้

rddata.m	ใช้อ่านข้อมูลของระบบ
NRPF.m	ใช้คำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าที่สภาวะฐาน
YIPPF.m	ใช้คำนวณการแบบจำลองโหลดจริงที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้า
lineflow.m	พิมพ์ผลการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้า
- ไฟล์นำเข้าข้อมูลประกอบด้วยไฟล์ดังต่อไปนี้

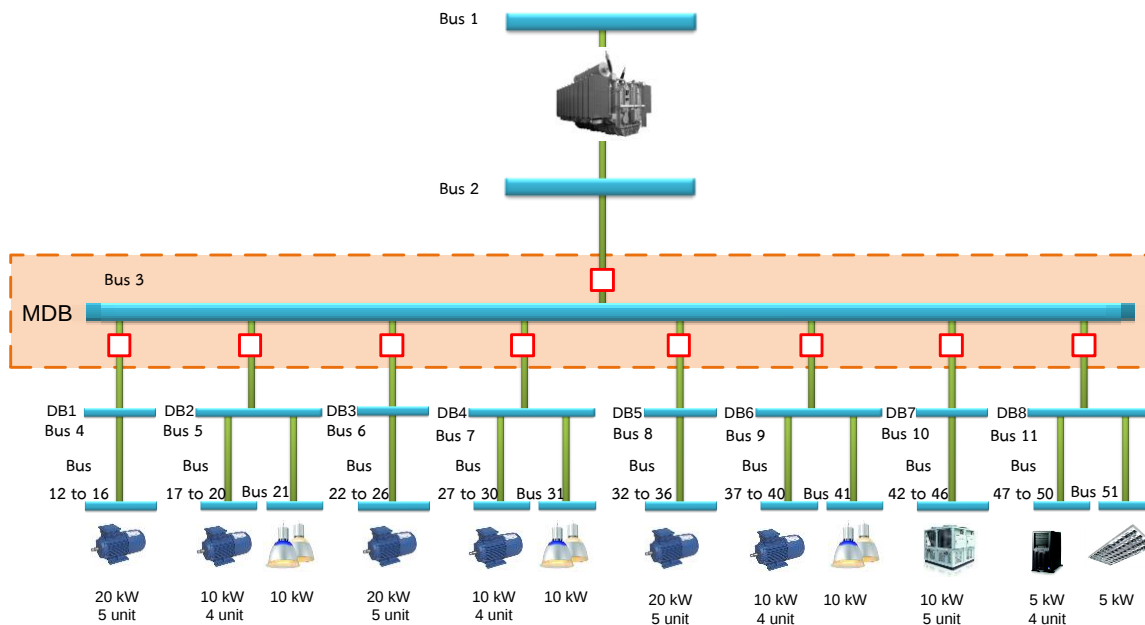
Case_fac.m	เป็นไฟล์รูปแบบข้อมูลอินพุตที่ใช้ในการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้า
- ไฟล์ที่ใช้ในการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้า ประกอบด้วยไฟล์ดังต่อไปนี้

B_bustype.m	สร้างเวกเตอร์เพื่อเก็บชนิดของบัสซึ่งประกอบด้วย บัสอ้างอิง บัสเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และบัสของโหลด
dSbus_dV.m	คำนวณเมตริกจากโคเปียน
RunnigNo.m	เปลี่ยนหมายเลขบัสในการคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้า
convNo.m	เปลี่ยนหมายเลขบัสกลับไปเป็นหมายเลขบัสเดิม

BSbus.m	เมตริกซ์ที่กำหนดกำลังไฟฟ้าของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและโหลด
YIPsbus	ปรับปรุงค่ากำลังไฟฟ้าจริงและกำลังไฟฟ้าจินตภาพของโหลด
BYbus.m	สร้างเมตริกซ์ที่ใช้เก็บค่า admittance

5.2 ระบบทดสอบ

ระบบทดสอบที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นระบบไฟฟ้าของโรงงานที่พบได้ทั่วไป ดังแสดงในรูปที่ 5.1

รูปที่ 5.1 โครงข่ายของระบบทดสอบแบบ 51 บัส

ระบบดังรูปที่ 5.1 ประกอบด้วย 51 บัส บัสหมายเลข 1 เป็นบัสด้านแรงสูงของหม้อแปลงไฟฟ้าที่มีแรงดัน 22 kV รับไฟจากการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย บัสหมายเลข 2 และ 3 เป็นด้านแรงดันต่ำที่ขั้วของหม้อแปลงและตู้ MDB (Main Distribution Board) ตามลำดับ บัสหมายเลข 4 – 11 เป็น DB (Distribution Board) ซึ่งบางตู้มีลักษณะเป็นตู้ควบคุมมอเตอร์ (Motor Control Center) บัสหมายเลข 12 – 51 เป็นบัส ณ ขั้วโหลดต่างๆ โหลดรวมในระบบมีขนาด 525 kW โดยตัวประกอบกำลังไฟฟ้าพื้นฐานมีค่าประมาณ 0.6 – 0.7

ข้อมูลโหลดบัสและสายป้อนปรากฏอยู่ในรูปของ m-file ชื่อ case_fac.m โดยเป็นข้อมูลในระบบเพอร์ยูนิตโดยใช้ค่าฐานของกำลังไฟฟ้า (BaseMVA) ที่ 1 MVA เพื่อความสะดวกข้อมูลบัสและสายป้อนบางส่วนจะนำมาแสดงในหัวข้อนี้ดังในตารางที่ 5.1 และ 5.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.1 ข้อมูลของบัส

Bus No.	Bus Type	YIP Load Model Factor						Load	
		Real Factor			Reactive Factor				
		Ap	Bp	Cp	Aq	Bq	Cq	Pd	Qd
1	3	0	0	0	0	0	0	0	0
2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4	1	0	0	0	0	0	0	0	0
5	1	0	0	0	0	0	0	0	0
6	1	0	0	0	0	0	0	0	0
7	1	0	0	0	0	0	0	0	0
8	1	0	0	0	0	0	0	0	0
9	1	0	0	0	0	0	0	0	0
10	1	0	0	0	0	0	0	0	0
11	1	0	0	0	0	0	0	0	0
12	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
13	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
14	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
15	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
16	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
17	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9668	12.81
18	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9668	12.81
19	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9668	12.81
20	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9668	12.81
21	1	0.504	-0.8771	1.3731	7.811	-13.2891	5.2257	9.9753	-2.9699
22	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
23	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
24	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
25	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
26	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.9356	25.6496
27	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9688	12.8391
28	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9688	12.8391
29	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9688	12.8391
30	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9688	12.8391
31	1	0.504	-0.8771	1.3731	7.811	-13.2891	5.2257	9.9767	-2.9442
32	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.93	25.5715

Bus No.	Bus Type	YIP Load Model Factor						Load	
		Real Factor			Reactive Factor				
		Ap	Bp	Cp	Aq	Bq	Cq	Pd	Qd
33	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.93	25.5715
34	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.93	25.5715
35	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.93	25.5715
36	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	19.93	25.5715
37	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9671	12.8149
38	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9671	12.8149
39	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9671	12.8149
40	1	0.099	-0.0352	0.9362	5.6097	-9.3215	4.7118	9.9671	12.8149
41	1	0.504	-0.8771	1.3731	7.811	-13.2891	5.2257	9.9755	-2.9662
42	1	1.005	-1.7417	1.7367	8.3513	-13.2935	5.9422	9.9564	12.5453
43	1	1.005	-1.7417	1.7367	8.3513	-13.2935	5.9422	9.9564	12.5453
44	1	1.005	-1.7417	1.7367	8.3513	-13.2935	5.9422	9.9564	12.5453
45	1	1.005	-1.7417	1.7367	8.3513	-13.2935	5.9422	9.9564	12.5453
46	1	1.005	-1.7417	1.7367	8.3513	-13.2935	5.9422	9.9564	12.5453
47	1	-1.65	3.9534	-1.3034	2.734	-5.5083	2.759	4.9484	-0.0938
48	1	-1.65	3.9534	-1.3034	2.734	-5.5083	2.759	4.9484	-0.0938
49	1	-1.65	3.9534	-1.3034	2.734	-5.5083	2.759	4.9484	-0.0938
50	1	-1.65	3.9534	-1.3034	2.734	-5.5083	2.759	4.9484	-0.0938
51	1	-1.65	3.9534	-1.3034	2.734	-5.5083	2.759	4.9484	-0.0705

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลของสายป้อน

ลำดับที่	Form bus	to bus	R	X
1	1	51	0.0024	0.0006
2	2	8	0.025	0.00001
3	2	6	0.025	0.00001
4	2	9	0.025	0.00001
5	2	7	0.0125	0.00001
6	2	4	0.025	0.00001
7	2	5	0.0125	0.00001
8	2	10	0.05	0.00001
9	2	3	0.0125	0.00001
10	3	11	0.0625	0.00001
11	3	15	0.0625	0.00001
12	3	13	0.0625	0.00001

ลำดับที่	Form bus	to bus	R	X
13	3	14	0.0625	0.00001
14	3	12	0.0625	0.00001
15	4	20	0.125	0.00001
16	4	19	0.125	0.00001
17	4	18	0.125	0.00001
18	4	17	0.125	0.00001
19	4	16	0.125	0.00001
20	5	25	0.0625	0.00001
21	5	24	0.0625	0.00001
22	5	23	0.0625	0.00001
23	5	22	0.0625	0.00001
24	5	21	0.0625	0.00001
25	6	30	0.125	0.00001
26	6	29	0.125	0.00001
27	6	28	0.125	0.00001
28	6	27	0.125	0.00001
29	6	26	0.125	0.00001
30	7	31	0.0625	0.00001
31	7	35	0.0625	0.00001
32	7	34	0.0625	0.00001
33	7	33	0.0625	0.00001
34	7	32	0.0625	0.00001
35	8	40	0.125	0.00001
36	8	39	0.125	0.00001
37	8	38	0.125	0.00001
38	8	37	0.125	0.00001
39	8	36	0.125	0.00001
40	9	45	0.125	0.00001
41	9	44	0.125	0.00001
42	9	43	0.125	0.00001
43	9	42	0.125	0.00001
44	9	41	0.125	0.00001
45	10	50	0.25	0.00001
46	10	49	0.25	0.00001
47	10	48	0.25	0.00001
48	10	47	0.25	0.00001
49	10	46	0.25	0.00001
50	51	2	0.00238	0.00001

5.3 ผลการทดสอบ

การทดสอบแบ่งเป็นหลายกรณี ดังนี้

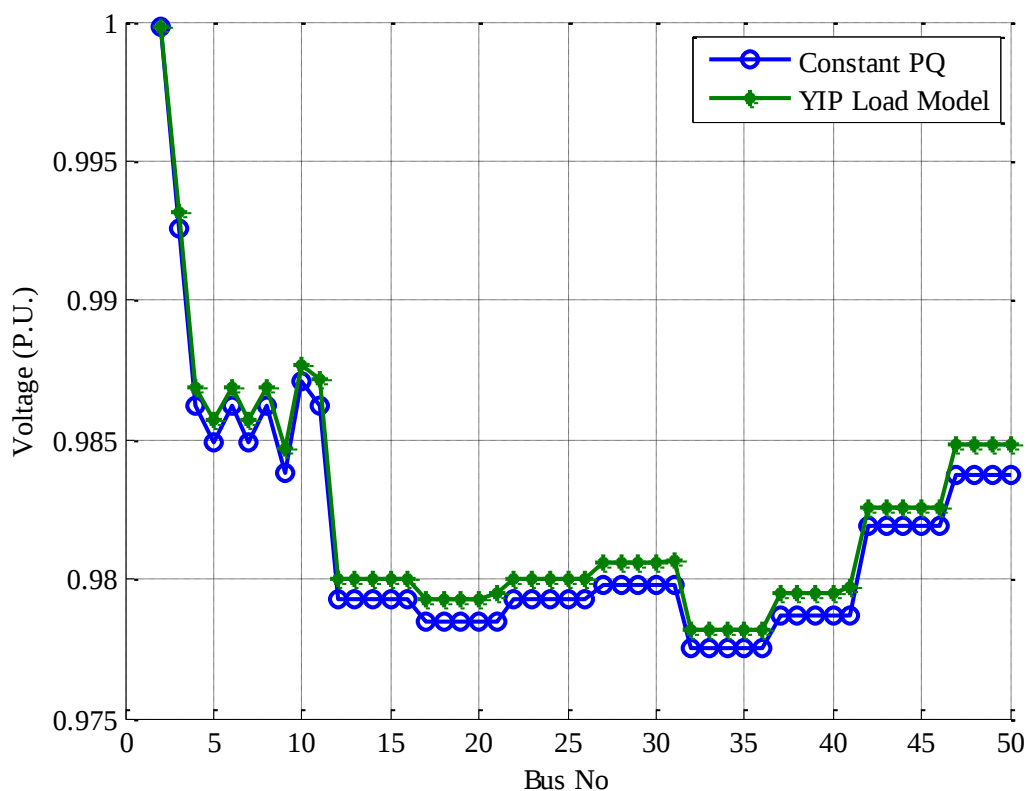
5.3.1 ผลการคำนวณก่อนการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า

เมื่อคำนวณการไหลของกำลังไฟฟ้าเปรียบเทียบกันโดยใช้แบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าคงที่ และแบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าขึ้นกับแรงดัน พบว่ากำลังไฟฟ้าที่รับจากการไฟฟ้า กำลังไฟฟ้าของโหลด กำลังไฟฟ้าสูญเสีย ค่าประสิทธิภาพ และ ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าของทั้ง 2 กรณี แสดงในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ผลการคำนวณกำลังไฟฟ้าของระบบฐาน

แบบจำลอง	Pin	Qin	Load	Loss	% ประสิทธิภาพ	P.F.
PQ	548.013	692.057	525.000	22.384	95.915	0.621
YIP	543.301	596.097	523.069	19.603	96.392	0.674

จากทั้งสองกรณีพบว่ากำลังไฟฟ้าจริงทั้งในส่วนของโหลดและกำลังไฟฟ้าสูญเสียมีค่าใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากผลการคำนวณแรงดันไฟฟ้าภายในโรงงานโดยใช้แบบจำลองโหลดทั้งสองแบบมีค่าใกล้เคียงกัน ดังแสดงในรูปที่ 5.2

รูปที่ 5.2 แรงดันไฟฟ้าภายในโรงงานทั้งสองกรณี

แรงดันไฟฟ้าเมื่อใช้แบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าคงที่จะต่ำกว่าแบบจำลองโหลด YIP เนื่องจากแรงดันภายในโรงงานมีค่าต่ำกว่า 1 p.u. ทำให้ค่าโหลดลดลงเมื่อใช้แบบจำลอง YIP และด้วยเหตุผลดังกล่าวประสิทธิภาพของระบบเมื่อใช้แบบจำลอง YIP จะได้ผลที่ดีกว่า

5.3.2 ผลการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า ณ ขั้วโหลด

ระบบทดสอบมีค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าต่ำ ในหัวข้อนี้จะนำเสนอผลการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าโดยการติดตั้งตัวเก็บประจุที่สามารถทำงานได้ 8 ขั้นตอน ณ ขั้วโหลดต่างๆ ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ลำดับขั้นการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า

Load	Capacitor Bank (kVar)							
	step1	step2	step3	Step4	step5	step6	step7	step8
มอเตอร์ 3 เฟส	14	14	15	16	17	18	19	20
เครื่องปรับอากาศ 3 เฟส	7	7	8	8	9	9	10	10
หลอดไอปรอท	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6	6.5
หลอดฟลูออเรสเซนต์	2	2	2	2	3	3	3	3
สำนักงาน	2	2	2	2	3	3	3	3

เมื่อปรับปรุงค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าโดยการติดตั้งตัวเก็บประจุ ตามตารางที่ 2 กำลังไฟฟ้าที่รับจากการไฟฟ้า กำลังไฟฟ้าของโหลด กำลังไฟฟ้าสูญเสีย ค่าประสิทธิภาพ และ ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าเมื่อใช้แบบจำลองโหลดกำลังไฟฟ้าคงที่และแบบจำลองโหลดที่กำลังไฟฟ้าขึ้นกับแรงดัน แสดงได้ในตารางที่ 3 และ 4 ตามลำดับ

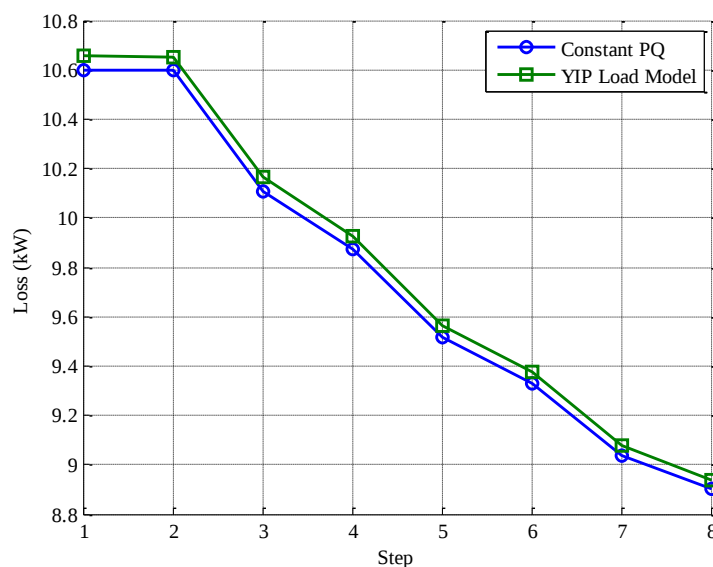
ตารางที่ 5.5 ผลการคำนวณกำลังไฟฟ้าของระบบกรณีแบบจำลองโหลดกำลังไฟฟ้าคงที่

Step	Pin	Qin	Load	Loss	% Efficiency	P.F.
1	534.3015	256.9785	523.0683	10.5999	98.0161	0.9012
2	534.2988	255.5188	523.0683	10.5973	98.0166	0.9021
3	533.8109	222.8592	523.0683	10.109	98.1063	0.9228
4	533.5744	206.7734	523.0683	9.8723	98.1498	0.9324
5	533.217	169.18	523.0683	9.5145	98.2156	0.9532
6	533.0309	153.0809	523.0683	9.3283	98.2500	0.9611
7	532.7415	120.3714	523.0683	9.0385	98.3034	0.9754
8	532.6049	104.2601	523.0683	8.9018	98.3286	0.9814

ตารางที่ 5.6 ผลการคำนวณกำลังไฟฟ้าของระบบกรณีแบบจำลองโหลด YIP

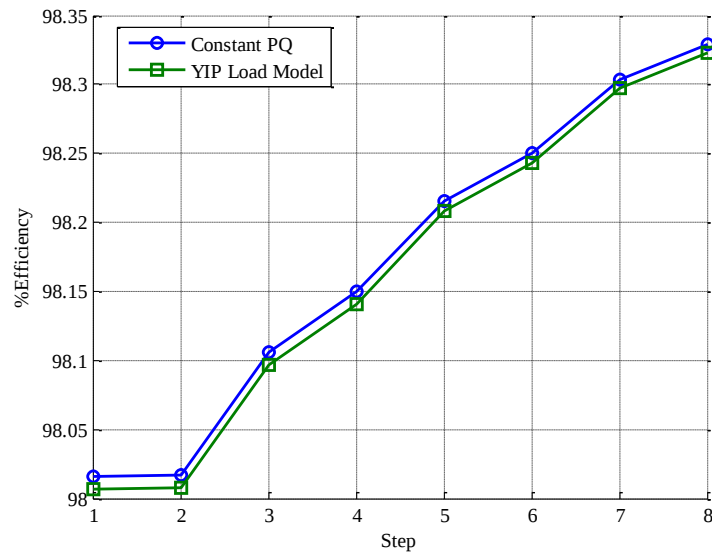
Step	Pin	Qin	Load	Loss	% Efficiency	P.F.
1	534.6108	261.0339	523.3224	10.6555	98.0069	0.8986
2	534.6093	259.5868	523.3234	10.653	98.0073	0.8996
3	534.144	227.2334	523.3471	10.1637	98.0972	0.9202
4	533.9187	211.302	523.3591	9.9262	98.1409	0.9298
5	533.5815	174.0493	523.3863	9.5615	98.2081	0.9507
6	533.4056	158.1044	523.3982	9.3734	98.2427	0.9588
7	533.1348	125.6996	523.4218	9.0788	98.2971	0.9733
8	533.0074	109.7422	523.4337	8.9393	98.3229	0.9795

เมื่อเปรียบเทียบค่าของ กำลังไฟฟ้าสูญเสีย ค่าประสิทธิภาพ และ ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าเมื่อใช้แบบจำลองโหลดกำลังไฟฟ้าคงที่และแบบจำลองโหลด YIP แสดงได้ในรูปที่ 5.3 – 5.5 ตามลำดับ

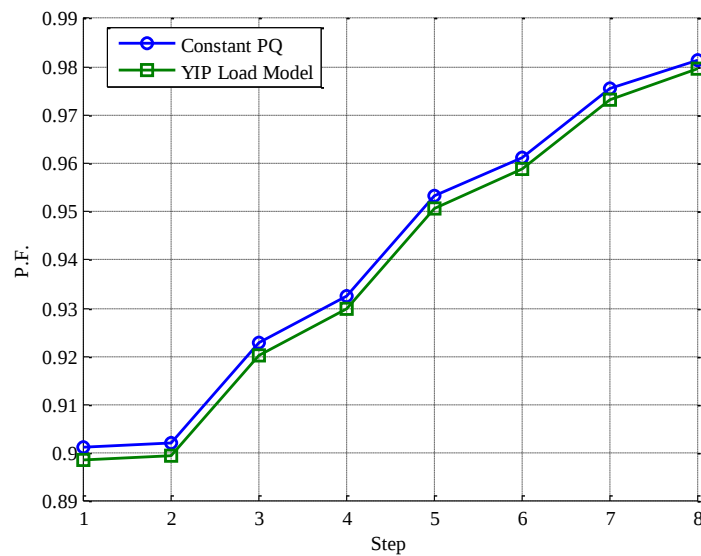
รูปที่ 5.3 กำลังไฟฟ้าสูญเสียของระบบ ณ สถานภาพการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าต่างๆ

จากรูปที่ 5.3 เมื่อเปรียบเทียบแบบจำลองทั้งสองกรณี ณ ค่าโหลดฐาน 523.32 MW พบว่า กำลังไฟฟ้าสูญเสียของระบบเมื่อใช้แบบจำลอง YIP มีค่าสูงกว่าแบบจำลองที่กำลังไฟฟ้าคงที่ ทั้งนี้เนื่องจากผลการติดตั้งตัวเก็บประจุทำให้แรงดันในระบบเพิ่มขึ้นเล็กน้อย กำลังไฟฟ้าของโหลดในแบบจำลอง YIP จึงเพิ่มขึ้น กำลังไฟฟ้าสูญเสียจึงเพิ่มขึ้น แต่มาตรการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าที่ชั่วโหลดส่งผลให้กำลังสูญเสียในระบบลดลงโดยผลของแบบจำลองโหลดมีผลแตกต่างกันเล็กน้อย

รูปที่ 5.4 ประสิทธิภาพของระบบ ณ สถานภาพการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าต่างๆ

จากรูปที่ 5.4 ผลการติดตั้งตัวเก็บประจุที่ทำให้แรงดันในระบบเพิ่มขึ้นเล็กน้อย การคำนวณโดยใช้แบบจำลอง YIP ทำให้ได้ค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าแบบจำลองที่กำลังไฟฟ้าคงที่ แต่มาตรการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าทำให้ประสิทธิภาพของระบบเพิ่มขึ้น เนื่องจากกำลังไฟฟ้าสูญเสียในระบบลดลงมากกว่าค่าโหลดที่เพิ่มขึ้น

รูปที่ 5.5 ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าของระบบ ณ สถานภาพการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าต่างๆ

จากรูปที่ 5.5 ตัวประกอบกำลังไฟฟ้าเมื่อคำนวณจากแบบจำลองโหลดทั้งสองกรณียังคงมีค่าใกล้เคียงกัน และมาตรการปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าที่ขั้วโหลดทำให้ตัวประกอบกำลังไฟฟ้าของระบบดีขึ้น

5.3.3 ผลของตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุ

ผลของตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุที่มีต่อ กำลังไฟฟ้าสูญเสีย ประสิทธิภาพ และ ตัวประกอบกำลังไฟฟ้า โดยย้ายชุดตัวเก็บประจุจากเดิมที่ติดตั้งที่ขั้วโหลดมาติดตั้งที่บัสของตู้ DB และ MDB สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5.7 และ 5.8 ตามลำดับ

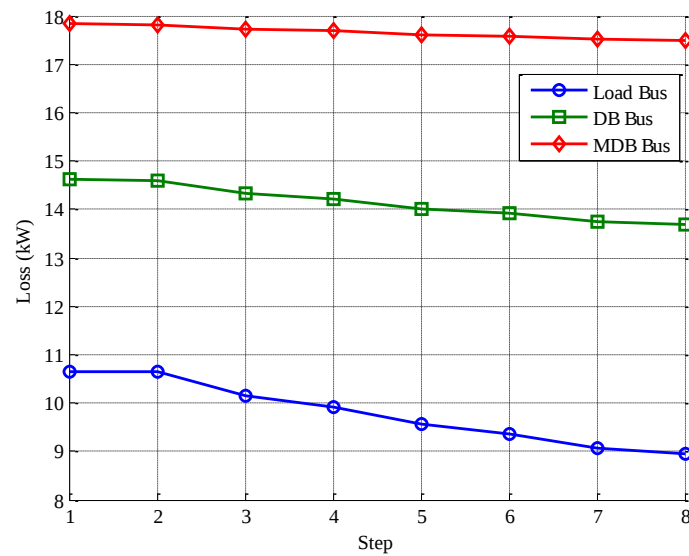
ตารางที่ 5.7 ผลการคำนวณกรณีติดตั้งตัวเก็บประจุที่ DB บัส

Step	Pin	Qin	Load	Loss	% Efficiency	P.F.
1	538.5626	256.5548	523.3105	14.6195	97.2855	0.9028
2	538.5513	255.0917	523.3115	14.6072	97.2877	0.9037
3	538.3044	222.3309	523.3344	14.337	97.3366	0.9243
4	538.1859	206.1704	523.346	14.2068	97.3602	0.9338
5	538.0184	168.4883	523.3724	14.0125	97.3955	0.9543
6	537.9278	152.315	523.384	13.9102	97.4141	0.9622
7	537.7992	119.506	523.4069	13.7583	97.4417	0.9762
8	537.7355	103.3209	523.4185	13.6829	97.4555	0.9820

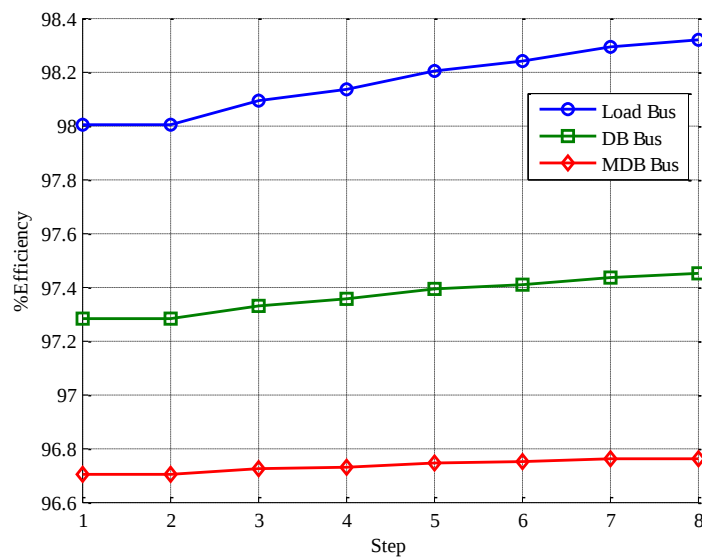
ตารางที่ 5.8 ผลการคำนวณกรณีติดตั้งตัวเก็บประจุที่ MDB บัส

Step	Pin	Qin	Load	Loss	% Efficiency	P.F.
1	541.73	252.139	523.2703	17.8278	96.7091	0.9066
2	541.7263	250.6534	523.2712	17.8233	96.7099	0.9076
3	541.6521	217.4697	523.2906	17.7294	96.7268	0.9280
4	541.6205	201.1209	523.3002	17.6881	96.7342	0.9375
5	541.5595	162.9615	523.3225	17.6045	96.7493	0.9576
6	541.5388	146.6024	523.3321	17.5741	96.7548	0.9653
7	541.5069	113.379	523.3515	17.5225	96.7641	0.9788
8	541.4962	97.0105	523.3611	17.5021	96.7678	0.9843

เมื่อเปรียบเทียบค่าของ กำลังไฟฟ้าสูญเสีย ค่าประสิทธิภาพ และ ค่าตัวประกอบกำลังไฟฟ้าในกรณีย้ายตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุทั้ง 3 กรณี สามารถแสดงได้ในรูปที่ 5.6 – 5.8 ตามลำดับ

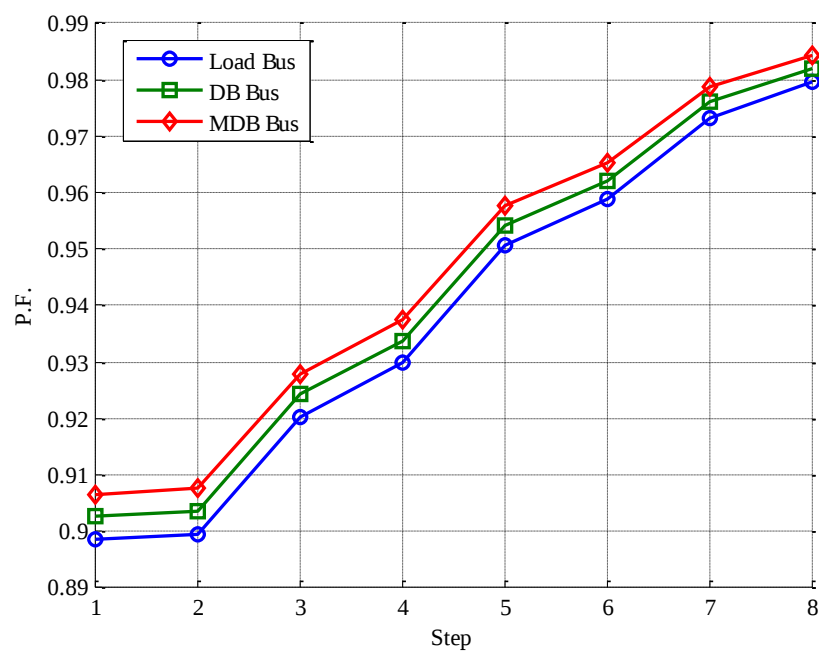

รูปที่ 5.6 กำลังไฟฟ้าสูญเสียของระบบ ณ ตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุต่างๆ

รูปที่ 5.7 ประสิทธิภาพของระบบ ณ ตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุต่างๆ

จากรูปที่ 5.6 และ 5.7 ผลการติดตั้งตัวเก็บประจุที่ตำแหน่งขั้วโหลดสามารถทำให้กำลังไฟฟ้าสูญเสียในระบบมีค่าน้อยที่สุด และจะมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อย้ายตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุไปที่ตู้ DB และ MDB ตามลำดับ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีและเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป ทำให้ในด้านประสิทธิภาพการใช้พลังงานก็มีแนวโน้มเช่นเดียวกันโดย การปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้าที่ตำแหน่งขั้วโหลดจะมีประสิทธิภาพดีที่สุด และจะมีค่าลดลงเมื่อย้ายตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุไปที่ตู้ DB และ MDB ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในการดำเนินการจริงอาจต้องพิจารณาความเหมาะสมในทางปฏิบัติและต้นทุนการติดตั้ง ณ ตำแหน่งต่างๆ ประกอบการพิจารณาด้วย

รูปที่ 5.8 ตัวประกอบกำลังไฟฟ้าของระบบ ณ ตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุต่างๆ

ในส่วนของตัวประกอบกำลังไฟฟ้าพบว่าตำแหน่งการติดตั้งตัวเก็บประจุต่างๆ
ประกอบกำลังไฟฟ้าใกล้เคียงกัน

มีผลต่อค่าตัว